

بازخوانی خلع ید انگلیسی از نفت ایران

۱۹ تیر ۱۳۹۴ ساعت ۱۷:۵۰

در ۳۱ خرداد ۱۳۳۰ مصادف با سال ۱۹۵۱ میلادی، سه ماه پس از ملی شدن صنعت نفت ایران که از آغاز قرن بیستم توسط شرکت نفت انگلستان (بریتیش پترولیوم - بی پی) عملاً به یغما می رفت، پالایشگاه آبادان به دست مالک اصلی آن، ملت ایران، افتاد و یکی از دیوارهای استعمار غرب فروریخت.

در ۳۱ خرداد ۱۳۳۰ مصادف با سال ۱۹۵۱ میلادی، سه ماه پس از ملی شدن صنعت نفت ایران که از آغاز قرن بیستم توسط شرکت نفت انگلستان (بریتیش پترولیوم - بی پی) عملاً به یغما می رفت، پالایشگاه آبادان به دست مالک اصلی آن، ملت ایران، افتاد و یکی از دیوارهای استعمار غرب فروریخت. گزارش «خلع ید» از پالایشگاه آبادان آخر وقت سی ام خرداد ۱۳۳۰ به تصویب مجلس ایران رسیده بود که در عین حال، رای اعتماد مجدد به دولت دکتر محمد مصدق تلقی شد. پالایشگاه آبادان در آن زمان و در نوع خود، بزرگترین پالایشگاه نفت در جهان بود. اداره این پالایشگاه از ۳۱ خرداد آن سال در دست شرکت ملی جدید التاسیس نفت ایران (امروز: وزارت نفت) قرار گرفت. سابقاً ایران صادرکننده فرآورده های نفتی بود، و امروزه باوجوداینکه از صادرکنندگان عمده نفت خام است، هر سال میلیاردها دلار بنزین از خارج وارد می کند؛ چرا؟ دادگاه بین المللی لاهه پنجم ژوئیه (دو هفته بعد) بر ضد ایران که از انگلیسی ها خلع ید کرده بود رای داد! و شش روز بعد، ترومن رئیس جمهوری وقت آمریکا دیپلمات سیار این کشور «آورل هریمن» را به تهران فرستاد تا برای مسئله نفت، راه حل مسالمت آمیز و مرضی الطرفین پیدا کند. در این میان، در تهران و سایر شهرها به حمایت از دولت دکتر مصدق تظاهرات خیابانی روزانه و متعدد روی می داد. ششم آگوست (۱۵ مرداد) همین سال دولت انگلستان که موفق نشده بود اراده ملت ایران را درهم شکنند به حيله، راه مذاکره را پذیرفت. ولی اول اکتبر (۹ مهر ۱۳۳۰) شورای امنیت سازمان ملل که در آن پنج دولت فاتح جنگ جهانی دوم حق رد (وتو) دارند به این بهانه که مسئله نفت ایران می تواند صلح جهان! را به مخاطره اندازد تمایل خود را به بررسی مسئله اعلام داشت. هشتم آگوست ۱۹۵۲ (مرداد ۱۳۳۱) دولت دکتر مصدق ورق تازه ای را بر زمین زد و از انگلستان بابت همه زیانهای که در طول ۱۵۰ سال به ایران وارد آورده بود غرامت خواست و سی ام آگوست (هشتم شهریور) همین سال، دکتر مصدق پیشنهاد آمریکا برای حل مسئله نفت با انگلستان را رد کرد و ۵۲ روز بعد یعنی ۲۲ اکتبر (سی ام مهر ماه) هم به مناسبات سیاسی ایران با انگلستان پایان داد و به این ترتیب پس از قرنهای یک طلسم بزرگ در جهان اصطلاحاً سوم شکسته شد که سرآغازی برای قیام سایر ملل استعمار زده قرار گرفت.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۰۶۱۷/ایران-نفت-انگلیسی-پد-خلع-بازخوانی>